

kwamen om behandeling in de maanden Juli tot November. De oorzaak van deze verdeling kon niet worden opgespoord.

De symptomen waren: zwellings, pijn, roodheid, meestal aan een vinger of een deel van de hand. Er is een scherpe grens van de roodheid. Hoewel de patiënten wel over spontane pijn klaagden, was druk op de zieke plek niet erg pijnlijk. Etter vormde zich nooit. Behandeling met penicilline, mits lang genoeg voortgezet, scheen wel resultaat te hebben.

Bij de 20 patiënten die in 1949 onder behandeling kwamen, werd biopsie van de aangetaste huid verricht. De uitgesneden stukjes huid werden bacteriologisch onderzocht door P. H. A. SNEATH, J. D. ABBOTT en A. C. CUNLIFFE, die hun resultaten in hetzelfde tijdschriftnummer hebben beschreven. Uit 7 van de 20 stukjes huid kon Erysipelothrix rhusiopathiae worden gekweekt. Verschillende kweken bleven steriel. In 7 gevallen werden banale saprophyten gekweekt.

De schrijvers beschouwen de drie oorspronkelijk (in 1909) door ROSENBACH onderscheiden soorten — murisepticus, porci en erysipeloides, respectievelijk afkomstig van muizen-septichaemie, varkenserysipelas en erysipeloid bij mensen — als één, die zij in navolging van TOPLEY en WILSON Erysipelothrix rhusiopathiae noemen. Veel is nog duister over de herkomst van de smetstof en de wijze van besmetting. Er zijn aanduidingen, dat Erysipelothrix buiten het dierlijke organisme als saprophyt kan leven.

M. M. HILFMAN

INGEZONDEN

Ter bevordering van spoedige plaatsing van de stukken, behoudt de Redactie zich het recht voor, deze zo nodig te bekorten

GROOT VERLOF AAN NAAR INDONESIË VERTREKKENDE RESERVE-OFFICIEREN VAN GEZONDHEID

(Op verzoek van de Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid wordt de mededeling, vervat in de volgende, door Z.Exc. ontvangen brief, ter kennisneming van belanghebbenden gebracht. RED.).

Naar aanleiding van . . . . heb ik de eer Uwer Excellentie te berichten, dat ik de Inspecteur van de geneeskundige dienst der Koninklijke Landmacht heb medegedeeld, dat ik bereid ben om de (adspirant) reserve-officieren van gezondheid, die de wens te kennen hebben gegeven, naar Indonesië te worden uitgezonden, ten einde aldaar in het belang van de volksgezondheid werkzaam te worden gesteld, groot verlof te verlenen, in aansluiting op de beëindiging van hun opleiding tot reserve-officier van gezondheid.

Ik teken hierbij aan, dat deze toezegging uitsluitend is bedoeld voor de (adspirant) reserve-officieren van gezondheid die *in het belang van de volksgezondheid*, contractueel in dienst treden van de Republiek Indonesië en derhalve niet van toepassing is op artsen die zich verbinden bij particuliere maatschappijen e.d.

's-Gravenhage, 13 December 1951

De Minister van Oorlog,
voor de Minister,
de secretaris-generaal,
w.g. Onleesbaar.

HET OPSPOREN VAN NIERTUBERCULOSE

Zowel uit het artikel van MOONEN¹ als uit de voordracht van VAN DER VUURST DE VRIES voor de Nederlandse Internistenvereniging² blijkt dat de moderne chemotherapie alleen bij *beginnende* niertuberculose tot genezing kan leiden en gehele of partiële nephrectomie overbodig kan maken.

In beide publicaties mis ik echter de voor de hand liggende conclusie, die uit de waarnemingen valt te trekken, namelijk dat het dan ook van groot belang is te trachten de aandoening zo vroeg mogelijk te herkennen, of, anders gezegd, bijzondere aandacht te besteden aan de *opsporing*.

Ruim 2 jaar geleden wees ik er reeds op, dat niertuberculose veel vaker voorkomt dan men vermoedt, en reeds in een stadium, waarin de nieren nog geen enkele klacht veroorzaken en er nog geen of bijna geen afwijkingen in het urinesediment bestaan, met behulp van kweek en proef op cavia kan worden aangetoond³.